

Otázka: Přejchod k demokracii v Československu

Předmět: Politologie

Přidal(a): Martin Bašta

Autokracie

- osekáné svobody a práva ale nezasahuje do soukromí, orientace pouze na politickou sféru
- diktátor který se pouze zajímá o politiku, ale další věci už mu jsou jedno
- Katar, Maďarsko je na cestě k autokracii

Totalita

- zasahuje i do soukromé sféry života, ovládá náš celý život, školství, volný čas...
- KLDŘ, Československo
- omezení cestování, spartakiáda, pionýři, pořádání prokomunistických akcí (Sokol, průvody na 1. máje), cenzura filmů a hudby, volnočasové organizace a spolky, zákaz poslechu zahraničních kapel (z USA)
- vše ukazuje že čsr
- Tabulka

Situace před sametovou revolucí

- malá opozice - jádrem byla Charta 77
- Charta 77- pár desítek lidí (aktivních), ostatní se báli nebo nic nedělali (přestože třeba taky byli nespokojení a bavili se o tom občas i na veřejnosti)

- všude kolem nás totalita opadala, ale u nás to bylo až později
- opozice papírová byla lidovci, ale pouze na papíře a ne aktivní
- Solidarita - sdružení skupiny lidí (dělníci), která tvořila opozici v Polsku
- v 89 se začínají dít u nás protesty
- První protest v lednu 89 jako první vlaštovka Palachův týden - upálení Jana Palacha
- Konec léta/ Začátek podzimu, Teplicko Ústecko, série velkých protestů proti ničení životního prostředí v Severních Čechách - další událost která vedla k sametové revoluci
- 17.11.89 vyvrcholení všeho, sametová revoluce
- Na Slovensku se jí říká Něžná revolucia

Občanské fórum

- Opoziční uskupení vzniká opoziční fórum 19.11.= občanské fórum v Činoherním klubu
- na Slovensku Veřejnost proti násilí - o pár dní později než občanské fórum

Vypořádání se s KSČ a STB

- komunisti nejsou zakázaní, protože demokracie nechce být jako komunisti a nikoho nechce zakazovat
- potrestaní nejsou skoro žádní komunisti a když už tak jich bylo velmi málo a velmi ale tresty jako třeba nucené práce nebo tábory
- bylo to politicky dohodnuto, mírumilovné předání moci a dosažení demokratických poslanců, výměnou za to že nebudou dělat problémy-shodují se na tom historici

STB

- bylo zrušeno - poměrně problematické
- dostali dostatek času k zlikvidování materiálů a důkazů o tom, kdo byl členem a spolupracovníkem STB
- lustrační zákon - zákon který říká že lidi kteří byli ve vyšším postavení v KSČ nebo lidi který prokazatelně spolupracovali s STB nesmí podle zákona zastávat vládní funkce dnes nebo třeba ve vrchních pozicích
- za vlády Bohuslava Sobotky došlo k úpravě lustračního zákona byli vyškrtnutí premiér a

ministři – Andrej Babiš proto může být premiér

Ekonomická reforma, privatizace

- chaos
- vláda Petra Pitharta dělá první ekonomické reformy
- volí se přímý prodej státních věcí, které byli ve vlastnictví všech a můžou si je zájemci koupit

Vláda Václava Klause

- kuponová privatizace= běžní občané si mohou koupit kuponovou knížku, kde jste si mohli koupit akcie firem
- poukázka na nákup akcií, v novinách byli firmy, které se budou prodávat a vy jste si mohli tak koupit akcií nějaké firmy
- problém že firma poté patřila všem lidem kdo si koupil akcií a nebyl žádný většinový majitel
- poté se objevují společnosti kteří skupují knížky, aby měli většinový podíl firmy, ale byl problém, protože docházelo k jejich vytunelování, což znamená že firma zkrachovala
- dále se k privatizaci používala restituce (v církevních majetcích a tam, kde bylo prokazatelné, komu ten majetek dříve patřil)

Rozpad Československa

Pomlčková válka

- rok 1992
- spor z dob společného státu o tom, jak se má psát Československo, kdy si Slováci připadali že jsou upozaděni a viděli v tom ponížení a chtěli pomlčku/spojovník nebo další verze
- vlastenecký boj – především politický
- v průzkumech zhruba 2/3 obyvatel z obou rozdělení Československa nechtěli, ale i tak se to stalo a rozhodli hlavně politici Klaus a Mečiar
- vznik ČR 1.1. 1993

Opoziční smlouva

- 1998
- dohoda mezi Václavem Klausem (ODS) a Milošem Zemanem (ČSSD)
- spojení dvou hlavních nepřátelských politických stran
- problémem je že se nejednalo o koalici kde obě strany nezasedaly a byla to vláda ČSSD, kde se opozice vzdala části svých pravomocí - nedošlo k tomu co by se mělo v koalici dělat
- vnímáno jako narušení demokratického vývoje, což posílilo KSČ v dalších volbách v roce 2002.